

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlkozásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyzsége szerint.

V. évfolyam.

Szászsebes, 1901. Február 5.

19. szám.

Törvényt kérünk!

Lapunk január 22-iki 17-ik számában „Erdészetünk” felhívás alatt egy cikket közöltünk, melyet a „Magyar Nemzet” című napilapból vettünk át egész terjedelmében. A közlemény hosszasan foglalkozik erdészetünk mai helyzetével s oda lyukad ki, hogy az immár, bizonyos tekintetekben Közép-Európa bármelyik államának erdészetével kiállja a versenyt. Szóval a közleményt olyan ember írta, a ki rózsaszínű szemüveget visel s így természetesen a világot is rózsaszínűnek látja.

Ezeknek a soroknak írója Isten jóvoltából és kegyelméből még nem visel szemüveget s így az egyes dolgokat midőn megfigyeli, azokat az ő meztelen valójukban látja s miután nem tesz jó szolgálatot hazájának és a közügynek az olyan ember, ki csak a jót és hasznosat nyomja előtérbe, a hibákat pedig gondosan takargatja, legyen szabad — már csak igaz hazafiságunkból kifolyólag is — más térre lépünk s rámutatnunk némely bajokra, a melyek orvoslást várnak, sőt a melyek orvolása már el sem odázható.

Az 1879 évben meghozott erdőtörvény immár 20 évet meghaladó idő óta van érvényben s nem tagadhatjuk, hogy a régi türhetlen állapotokat nagy mértékben megváltoztatta s a már-már végpusztulásnak indult erdeinket

megmentett-e, sőt készséggel elismerjük azt is, hogy a kopár területeknek folytonos és buzgó befásításánál nagy a haladás, melynek érdeme legelső sorban az államé és azoké a férfiaké, kik erdészetünk élén állanak, mégis szerény véleményünk az, hogy erdőtörvényünket immár revízió alá lehetne venni s a husz évi tapasztalat alapján abban a még észlelt hiányok pótlandók lennének. Így egyebek közt az erdőkárosítások körül való eljárást gyökeres változtatásnak kellene alávetni s kivált — mint azt már vonatkozó cikkeinkben ismételt hangoztattuk — a bűnbe visszaeső és megrogzított erdőkárosítóknál a büntetéseket szigorítani.

De nem erről akarunk mi itt írni; bizzuk ezt a dolgot a mienknél hivatottabb kezekre. A mi célunk most rámutatni az erdészetünkben tapasztalható egyik nagyon viszás állapotra s ez nem egyéb, mint az azt szolgáló személyzet helyzete.

Az erdőtörvény meghozatala után az államkincstár a saját erdeinél alkalmazott személyzet javadalmazását és szolgálati viszonyait is a régítől elütő s egészen új alapon rendezte, javadalmazását — mint azt a legujabb örvedetes tapasztalatok mutatják — fokozatosan emelte s minden lehető módon igyekezett annak helyzetét türhetővé tenni, mely nemes munkálkodásnak koronájaként üdvözölhetjük az erdőlegények és erdőszolgák fizetéseinek legujabban tervbe vett javítását.

Sajnos, hogy ilyen tűrhető helyzetbe hazánkban az erdészeti személyzetnek csak nagyon csekély része jutott, míg a legnagyobb résznek a helyzete most is csak olyan, vagy talán még sokkal rosszabb, mint régen volt.

Mint tudjuk, erdeink legnagyobb része még magán birtokot képez s ennek birtokosai személyzetükkel úgy bánhatnak, a mint azt éppen kényük-kedvük tartja.

Az erdőtörvény 36 és 37 szakaszai pontosan körvonalozták azt a minősítést, a melylyel az erdészeti altisztnek birnia kell s az is ki van mondva, hogy melyek azok az erdőbirtokok a melyeknek kezelésénél és megvédésénél szakképzett, és szakvizsgázott személyzet alkalmazandó, de nem intézkedik sehol sem arra nézve, hogy ennek a szakképzett személyzetnek szolgáltatójával szemben való jogait és a megélhetését biztosítsa.

A magán erdőbirtok tulajdonosa a saját kényekedve szerint szabja meg személyzetének javadalmazását s ha ebben nincs neki megadva a legfelső határ, úgy nincs meg a legalsó sem s innen van azután, hogy a magán birtokoknál alkalmazottak nem ritka esetben még a legutolsó napszámosnál is rosszabb helyzetben vannak, már pedig míg a napszámosnak semmiféle képesítésre vagy költséges előtanulmányra szüksége nincs, addig az ő minősítésüket a törvény körvonalozza és megkívánja.

A fizetés maga azonban még hagyján, mert hiszen azt mondhatja bárki is, hogy aki

nem akar a csekély fizetéssel megelégedni, nem köteles érte szolgálni, hanem módjában van jobb helyet keresni magának. Sokkal fontosabb ennél még az, hogy a magán uradalmi erdészeti — és itt mondjuk ki egyuttal a vadászati — személyzet szolgálati viszonyai teljesen rendezetlenek.

A magán birtokos azt és úgy fogad fel szolgálatába, a kit és a hogy az neki tetszik s a nélkül, hogy ebbe bárkinek is beleszólása lehetne és a mint tetszése szerint felfogadta, ismét úgy el is bocsáthatja bármikor, akár okkal, akár ok nélkül, az elbocsátottnak pedig ez ellen az önkény ellen még csak tiltakozó szava sem lehet, mert nincs olyan törvény, a melynek alapján annak érvényt szerezhetne.

A béresnek és szolgálonak érdekeit régen védi már a cselédtörvény, a csizmadia inasa vagy segédje az ipartörvény védelme alatt áll, sőt legujabban törvény szabályozza a mezei munkás és napszámos viszonyát a munkaadóval szemben s megvédi az ő érdekeit, csak az erdészeti magán uradalmi — ne mondjuk, hogy csak az altiszt, mert a tiszt is hasonló helyzetben van — személyzetnek nincs szolgálati pragmatikája, nincs törvényünk, mely ennek a szolgáltatójával szemben való viszonyát szabályozná, mely az ő jogos kívánalmait és érdekeit az esetleges önkény ellen megvédené.

A magánuradalmi erdészeti altisztnek és családjának a jövője semmiféle irányban biztosítva nincs; ha a családfő bármely oknál

Sólyomvadászat a Kaukázusban.

(A „Hazánk után.)

A sólyomvadászat, mely a középkorban egész Európában mindenfelé divatozott s fejedelmek és főurak kedves mulatsága volt hazánkban is, a XVIII században már jóformán mindenütt megszűnt. Nyugaton aránylag még legtovább Franciaországban volt szokásban de a nagy forradalom viharjai ott is végkép elsöpörték. Bosznia volt az egyetlen európai ország, ahol a vadászatnak ez a neve a legujabb időig fennmaradt. A bosnyák bégek 20—25 évvel ezelőtt, még javában vadásztak sólyommal; de most már ott is vége van ennek az érdekes sportnak.

A sólyomvadászat ez idő szerint már csak Észak-

Afrikában, a Kaukázusban és Perzsiában van divatban. Algirban a gazdag arabok nyulra és tuzokra vadásznak sólyommal; Egyiptomban és Perzsiában gazella-vadászatoknál használják a sólymot. Transkaukáziában a georgiaiak s a tatárok és kurdok foglalkoznak sólyomvadászattal.

Midőn 1893-ban a Kaukázust meglátogattam, alkalmam volt a georgiai nemeseknél divatozó sólyomvadászatról közvetlen forrásból tájékozást szerezni. Személyesen nem vehettem ugyan részt ilyen vadászatban, mert épen akkor vadászati tilalom ideje volt; de láttam betanított vadászsólymokat és megismerkedtem georgiai sólyomvadászokkal, akik szívesen közölték velem tapasztalataikat. Az ő közléseik alapján akarok e sorokban az ottani sólyomvadászatról egyet-mást elmondani.

Georgiában a sólyomvadászat már évszázadok óta kedvenc szórakozása volt a nemességnek és most is az; ámbar újabb időben már szemlátomást hanyatlani kezd. Vadászsólyomnak a közönséges karvalyt

fogva szolgálatképtelenné lesz, minden szó nélkül szélnek eresztheti a gazdája s legfőlegbb kegyelemből ha oda vett neki némi alamizsnát és teheti ugyanezt az özvegygyel és árvákkal akkor. ha kenyérkeresőjük meghalt.

Arra, hogy a magánuradalmak is kivétel nélkül nyugdíjat biztosítsanak alkalmazottaiknak és azok családjainak, bajos lenne ugyan kötelezni őket, mert ez némelyikre elviselhetlen terhet róna, de már arra, hogy abban az esetben, ha maguk az altisztek teremtenek maguknak nyugdíjegyest, azt megfelelően s állandóan segíeyezték, csakugyan kötelezhetők lennének, valamint arra is, hogy személyzetüket az ilyen egyesület tagjaivá felvétessék.

Mi tehát akkor, midőn ezekre a hiányokra rámutatunk, csak honpolgári kötelességet teljesítünk s tesszük ezt abban a reményben, hogy azok, kiknek módjukban és hatalmukban áll a segítség. szívesen veszik figyelmeztetésünket s gondolkozni fognak a helyzet javításáról.

Kérünk törvényt, mely a magánuradalmi erdészeti és vadászati személyzet helyzetét szabályozza!

Erdőüzemünk.

Faterméshez szükséges fatőkének van bőven és nem vagyunk teljesen hiával jővővű közepkoru és fiatal erdőknek se; baj azonban erdőüzemünk folytonosságára,

hogy a különböző koru erdők még nincsenek olyan arányban képviselve, mint a minőt a rendesen kezelt erdőknek lehetne, kellene fölmutatnia. Így erdeink fakészlete a normálisnak ma még alatta van. De ez nem volna olyan baj, mert helyes beosztással és takarékos-sággal ezt a hiányt lassanként helyre lehetne ütni. Nagy és lényeges baj azonban, hogy az egyes erdőbirtokok nagyobb részének készletében nincs meg a korfokozatoknak az a szabályosan sorakozó rendje, a mely az állandó és egyenletes fatermeléshez szükséges. Vagy hiányosak az erősebb korfokozatok s akkor kényszerűségből egészen fiatal erdőket kell kihasználni, vagy tulnyomó az öreg, sokáig fenn nem tartható erdő és akkor megint többet kell egyideig letarolni, mint a mennyit a normális fatőke és szabályos vágásmód fentartására való tekintettel kihasználni lehetne.

És ugyanaz a kényszerűség áll fenn ott is, a hol a fakészlet megrongált és életképtelen. Azért az újabb kormányintézkedés főleg a túlhasználatokat tilalmazza. Az észszerű takarékos-ságot se lehet azonban egy bizonyos határon túl kár nélkül erőszakolni s ennél fogva igen sok esetben ott is nagyobb használatokat kell a hatóságoknak engedélyezni, a hol különben — ha csak a fakészlet mennyisége vétetnék tekintetbe — a termelést egy ideig beszüntetni, vagy legalább is mérsékelni kellene.

Fenyveseink haszonfatermelésre berendezett szál-erdő-üzemmódban kezelnek és pedig a luczfenyvesekben nagyobbára tarvágással, és mesterséges felujjítással kapcsolatban, a jegenyefenyvesekben és jegenye-fenyővel vegyes erdőkben pedig fokozatos kihasználással, melynek tartama alatt a kihasznált terület természetes maghullástól ujul fel s csak a hiányokat kell mesterséges uton pótolni.

A véderdőkben a felujulás még teljesebb biztosítása céljából s egyszersmind a talaj termőképességének megővése végett a szálaló üzemmód alkalmaztatik.

Szálerdő-üzemben kezelnek a nagyobb terjedelmű

(Astur nesus) használják s vele augusztus és szeptember hónapokban fürjekre vadásznak.

A karvalyt e célra körülbelül egyéves korában, tehát ugy tavasz vége felé fogják. A tojókat általában többre becsülik a himeknél.

A sólymász — bezieri — a karvalyfogáshoz egy erre betanított kis gébicsét (*Lanius colluri*), mely hosszú zsineggel egy bot végéhez van kötve és egy háromszögű keretre erősített, hosszszunyelű hálót visz magával. E felszereléssel, rendesen estefelé, egy erdő szélén letelepedik s a gébicsét és mellé a kifeszített hálót a földre helyezi, maga pedig valami bokor vagy fa mögé rejtőzködik. Egyik kezével a háló nyelét tartja, másikkal meg a botot, melyhez a gébics van kötve. Mihelyt észreveszi, hogy a levegőben egy karvaly kóvályog, meg-megrántja és felbillenti a botot, hogy a gébics fel-felrebbenjen. A karvaly megpillantván a repdeső madarat, csakhamar nyilsebesen reá csap; de a sólymász hirtelen elrántja a gébicsét, a karvaly pedig teljes erővel belevágódik és belebonyolódik a hálóba.

Most következik az elfogott karvaly szelidítése és tanítása, ami több hétig tart.

Bevesztésül a rab madarat egy ülő rudra kötik és szemeit leborítják. Így marad három napig. Miután ekként vadságát némileg levetkőzte s lábán a zsineget nyugodtan megtűri, leveszik szemeiről a kötéléket. lábára pedig egy több méter hosszú zsineget kötnek, amelyek másik vége egy fához vagy oszlophoz van erősítve. A bazieri, miután a karvalyt az illető fára vagy oszlopra feltette, mintegy két méternyi távolságban megáll ellőtte s egy darabka nyers hussal igyekezik magához csalogatni. A karvaly, mely eddig nem kapott enni, végre is elszánja magát s az éhségtől hajtva a husdarab felé, illetőleg tanítója kezére száll. A jég így meg lévén törve, a sólymász mindig távolabb és távolabb helyezkedik el tanítványától, úgy hogy ennek mindig messzebb kell a husdarabkáért a tanító kezére repülnie. A tanítás az első napokban éjjel-nappal csaknem szakadatlanul folyik; a karvalynak nem szabad pihenni, nem szabad aludni hogy az

tölgyesek és bükkösök is, míg a kisebb terjedelmű lombfa-erdőkben a tarvágásos sarjerdő-üzem divik. Cserzőkéreg-termelés céljából azonban egyes nagyobb erdőbirtokosok szintén jelentékeny kiterjedésű tölgyeseket kezelnek sarjerdő-üzemben.

Füzesekben és ákáczosokban szintén a sarjerdő-üzem van alkalmazásban. Kisebb terjedelmű tölgyesekben és bükkösökben nem ismeretlen ugyan az ugynevezett középerdő-üzem sem, mely a szálerdő és a sarj-erdő előnyeit törekszik egyesíteni. Ennek az üzemmódnak azonban minálunk jelentősége nincs. A szálerdő-üzemű erdők kilenczefél millió holdat, a sarjerdő-üzemben kezeltek pedig körülbelül 3 és fél millió holdat foglalnak el. A középerdő-üzemmódra tehát százezer hold se esik.

Az az időszak (forda), mely alatt az egész erdőn a használat megejtetett, 80—120 év között váltakozik a szálerdőkben, kisebb fenyvesek azok, a melyek fordája 60—70 év között van. Leggyakoribb a 100 éves vágási idő. A 120 éves forda csak félreeső bükkösökben van ma már. A sarjerdőket 10—60 évek között vágják, míg a cserkéreg-termelésre berendezett tölgy-sarj-erdőkben a 15—20 éves forda, a tűzifa-gazdaságra berendezett sarj-erdőkben pedig leggyakoribb a 30—40 év között mozgó kihasználási idő.

Erdőüzemünk ma már sokkal fejlettebb, mint csak egy évtizeddel előbb is. Az erdei félégyártmányok feldolgozására, a donga, a vasuti talpfakészítés négyszeresére szökött és az illető vidék népe oly ügyesen eltanulta krajnai és az olasz munkásoktól, hogy jóformán kiszorították amazokat.

Az erdei munkák végzésének technikája is tökéletesebb ma már s nincs olyan nagy fapazarlással összekötve, mint előbb. Míg ezelőtt a döntésnél kizárólag a fejsze szerepelt, ma már általánosságban a fűrész, vagy a fűrész és fejszét együttesen alkalmazzák az ilyen munkáknál s ezzel igen értékes anyagot takarítanak meg.

Kétségkívül sok anyagvesztéssel jár, hogy a

hegyoldalakat feltáró rendszeres utak megépítve nincsenek. Így még ma is jobbra a szabadon való eregetés divik és bizony sok kárba vész ezen kezdetleges, ósdi mód folytán.

Erdei üzemünk fokozatos fejlődésére vall különben, hogy olyan patakokat és folyóvizeket, melyeket mesterséges építményekkel usztatásra és tutajozására alkalmassá lehet tenni, megfelelőleg és nem jelentéktelen költséggel fel is használtak. Így Liptóban, Zólyomban, Máramarosban vannak olyan vízfogók, melyek egymagukban 120. sőt 200.000 koronával nagyobb költséggel épültek.

A fausztatásnak ez a módja olcsóbb is, mint a vasut és a munka- és keresetnyújtás mellett meg van az az előnye is, hogy a magas hegységi erdők fenyőkészletét gömbölyű alakban juttatja le a Duna-, Tisza- és Marosmenti fogyasztóhelyekre, a hol a nyersanyag hulladékait is értékesíteni lehet, holott a vasuti szállítás nagy költségeit a helyszínén fűrészárura dolgozott termelés nem bírja meg.

Erdőink fatermelését holdankint átlagosan 175 köbméterre tehetjük, mely azonban az erdők jobb állapotba hozásával állandóan emelkedni fog. Az évi termelést a horvát-szlavonrészi erdőkével együtt 27,500.000 köbméterre kell becsülni. Fatermelésünk tehát nem mondható csekélynek, a mit bizonyít az, hogy az évenként külföldre vitt faanyagoknak s más fatermékeknek értéke évenként átlagosan mintegy 60 millió korona értéket képvisel.

Az erdőgazdasági művelés szakszerű keresztülvitele érdekében, az erdészeti technika fejlesztése végett és az erdei munkások érdekeinek állandó kielégítése szempontjából az a kívánatos, hogy az erdőhasználatot a birtokos végeztesse és csak a kész árut bocsássa forgalomba.

Az állami erdők értékesítési viszonyait különben felette javította a földművelésügyi miniszternek azon rendelete, melylyel a vágásterületeket megkisebbitette;

álmatlanságtól minél jobban kimerüljön és minél kezesebbé váljék.

Ezek a repülési gyakorlatok mintegy négy hétig tartanak. Az utolsó két hét alatt a karvaly már nincs megkötve, hanem szabadon ül a fán vagy oszlopon s így repül a sólymász kezére a husdarabkáért.

Egy hónap alatt a tanítás be van fejezve s a tanítványt a szabadba viszik, hogy tulajdonképeni feladatát, a fűrjfogást is megtanulja. Aznap nem kap enni, hogy buzgalma és ébersége annál nagyobb legyen. Szemeit nem fedik le, hanem szabadon hagyják.* A lábára pedig csörgőt kötnek, hogy repülés közben mindig tudni lehessen, merre van.

A fűrjek felhajtását, illetőleg felrebbentését egy

* A középkori sólyomvadászatoknál Európában a vadász-sólyom szemeit külön célra szolgáló kis sapkákkal fedték s a sapkát csak abban a pillanatban vették le a sólyom fejéről, amikor a szárnyas vad már felrepült. Észak-Afrikában még most is ilyen sapkás sólymokkal vadásznak. A bosnyák sólyomvadászoknál a sapka nem volt használatban.

vizsla végzi. Mihelyt a fűrj felrepül, a sólymász rögtön elereszti kezén tartott madarát, mely vérszomjasan a fűrj után repül s azt mihamar elfogja. A sólymásznak nyomban ott kell teremnie és nem szabad engednie, hogy a tanítvány a fűrj husát kikezdje. Minthogy pedig a georgiai vadászok véleménye szerint a karvaly legkedvesebb csemegéje a fűrj-agyvelő, ezt kapja jataalmul. Erre buzgalma mindinkább fokozódik, mert hamar tudatára jön annak, hogy minden elfogott fűrj agyvelejét ő fogja megkapni.

Augusztus 1-ig, amikor a fűrjvadászat megnyílik, a karvaly is kellőképen be van már gyakorolva, így, hogy már rendszeresen lehet vele vadászni.

A festői öltözetű georgiai vadász lóra pattan és madarát kezén tartva egy vizsla kíséretében kilovagol. Mihelyt a vadászterületre ér s a vizsla keresni kezd, a karvaly, mely most már megérdemli a vadász-sólyom nevet, a legéberebb figyelemmel kíséri a kutya minden mozdulatát. Ha egy fűrj felrepül, a vadász abban a pillanatban elereszti kezéről a sólymat s ez

igy a kisebb tőkék is vállalkozhattak és jelenkezhettek, a konkurencia pedig az árakat megjavította.

Az erdei faipar minálunk régi. A tizenegyedik századból őrizzük a monostor-alapítási leveleket, melyekben a faiparosok fel vannak sorolva. Könyves Kálmán a dömsödi kolostort 1000 deszka adására kötelezi. E század első tizedeiben a hradeki és kokovai fűrésztelep 35—40 ezer szállát dolgozott föl gerendává és deszkává,

1880-ban 196 fűrészmalom és gőzfűrész dolgozott az országban. 1894-ben már 315 ilyen helyünk volt; azóta ezek száma tetemesen emelkedett.

És csak a legújabb időkben alakultak a cellulose-, gyufaszálka-, furnier-, fagyapot- és forgács-, dugó-, sétatot- és esernyő-gyárak. Ujabban butorléczgyár létesült, a bükkfa nagyobb mértékű értékesítésére, mely czikkünk Ausztria- és Németországban igen keresett.

Zsindelygyártás, faedénykészítés, abroncs, szita-kéreg, faczipó és nyereg, iga és fapipa tárgyak készítése főleg háziipari uton állandóan emelkedik és a felvidéki erdővidékek népének nem megvetendő keresetét képezi.

A cserzőanyagkivonat-gyárak évi forgalma 12—14 millió koronára emelkedett.

Fakereskedelmünk pedig terjeszkedésre, újabb területek megszerzésére törekszik. Itt azonban baj, hogy nem új vállalkozók jönnek, hanem a már létező vállalatok nagyobbodnak. Az állami erdők hasznosításában az erdőbirtokosok előtt követendő példa van, hogyan kell a kis tőkét e fruktuáló üzleti térre vonni.

Az az átalakulás, a melyen erdőgazdaságunk az utóbbi években átment, biztosítja az egészséges fejlődést és az erdők jóvedelmének állandó emelkedését. Remélni lehet, hogy az erdőbirtokos-osztály teljes erejével fogja a kormányzatot ezen akciójában támogatni. Hiszen voltaképpen a maga érdekeit szolgálja, ha ezt teszi. (A. M. N. u.)

nyilsebesen a fűrj után veti magát. A lábára kötött csörgő zaja vészajtóslóan üti meg a szegény fűrj fülét, de hiába, nincs menekvés; mert egy perc sem telik bele s a sólyom elfogja áldozatát és a földre száll vele. Ott bevárja gazdáját, akitől azonnal kikapja a maga osztályrészét, az elfogott fűrj agyvelejét. Aztán ismét vigan tovább folyik az érdekes hajsza.

Ha a sólyom kifárad, akkor valamelyik közelben álló fán pihen meg; de a gazdája intésére rögtön visszarepül annak kezére, mit szattyánbörkeztyü véd meg a sólyom éles karmaitól.

E fűrjvadászatok eltartanak egész augusztus és szeptember hónapokban.

A sólymot otthon egy vesszőből font és valami 6 méter hosszú lapos ketrecben tartják, mely rendszeren a lakóház széles tornácán embermagasságban van elhelyezve. Abban tölti a telet is. Tápláléka nyers marhahusból áll, de gyakran kap baromfi-húst is.

Amelyik vadászsólyom szerencsésen áttelelt s éberségét és ügyességét megtartotta, annak kapuszi

Olvasóink névjegyzéke.

(Folytatás.)

Borsod megye: 20

1. Varga István Alsó-Hámor
2. Dolyák Mihály Kis-Győr
3. Szuhár Mátyás Diósgyőr
4. Klein Péter Aranyos esárda
5. Orosz Illés Uj-Huta
6. Guth János Diósgyőr
7. Grüner Mihály Hámor
8. Turó István Mocsolyás
9. Mihalko Jakab Cserépfalu
10. Rozsán József Görömböly-Tapolecza
11. Hennel Ágoston Hollós
12. Divéky József Borsod-Harsány
13. Kulcsár Lajos Bábony
14. Vratarics Farkas Bábony
15. Rosko József Mocsolyás-Bekény
16. Bögözy Gyárfás Miskolcz
17. Czelvikker József Görömböly-Tapolecza
18. Erdélyi György Ó-Huta
19. Pauer Ferencz Mocsolyás-Bekény
20. Szabó Sándor Szendrő

Brassó megye: 6.

1. Gergely János Hosszufalu
2. Gergely János Zajzon
3. Balogh György Barcza-Ujfalu
4. Dénes Gábor Hosszufalu
5. Varga József Felső-Tömös
6. Biró Sándor Hosszufalu

Csánad megye: 5.

1. Pécskán Leontin Nagy-Lak
2. Vrbny Antal Apátfalva

a neve. Egy ilyen kapuszi-sólyomnak, amelylyel már nemcsak fűrjekre, hanem fácánokra is lehet vadászni, igen nagy bece van. A georgiai hercegek és nemesek még most is nem ritkán 100—300 rubelt fizetnek egy-egy kiváló darabért.

A Transkaukázia délkeleti részén lakó tatárok a közönséges héját (Astur palumbarius) használják vadászsólyomnak és vele, rendszeren kutya nélkül, frankolin-fogolyra és fácánra szoktak vadászni. A fiatal héja betanításánál meglehetősen barbár eljárást követnek, t. i. szemhéjait összevarrják s a cérnát addig hagyják a sebben, amíg magától ki nem genyed. Ez alatt az idő alatt a héja egészen megszeliidül és gazdájához szokik; megszokja és megismeri gazdája hangját, aki mindig hangos szóval nyújtja neki a táplálékot.

A török határszél mentén lakó előkelőbb kurdok szintén nagy kedvteléssel üzik a sólyomvadászatot és vadászsólyomvadászatot és vadászsólyomnak nemcsak a héját, hanem a karvalyt is használják. De ez utóbbival csak foglyokra és fiatal fácánokra vadásznak.

Dr. Horváth Géza.

3. Csontó Gedeon Mezőhegyes
4. Rusz Miksa Nagy-Lak
5. Mezey Péter Apátfalva

Csik megye: 9.

1. Balázs Mihály Ó-Tusnád
2. Barabás József Gyergyó-Bélbor
3. Illyés András Gyergyó-Tölgyes
4. Blénesi Dénes Gy.-Szt.-Miklós
5. Benedek Lajos Gy.-Tekerőpatak
6. Ambrus Ignác Gy.-Csomafalu
7. Madaras Imre Hágótóalja
8. Kolozsi Ferencz Gy.-Kilyénfalva
9. Csata István Gyergyó-Ujfalu

Csongrád megye: 3.

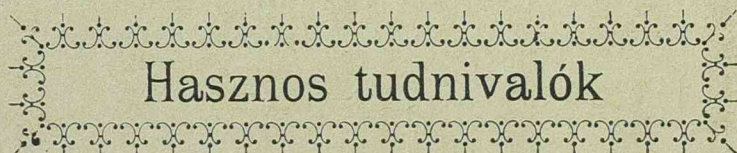
1. Korom József Hontháza
2. Bedő György Szeged
3. Roskó Pál Sövényháza

Névjegyzéke

azoknak, kik az országos erdészeti és vadászati altiszti nyugdíj és segélyegyesület megalakításával kapcsolatos előleges költségek fedezéséhez személyenként 2 koronával hozzájárultak.

Sor.-sz.	Név	Lakhely	Megye
257.	Hermán Ferencz .	Ortaháza	Zala
258.	Pálfi János . . .	Ó-Ruzsin	Sáros
259.	Horváth Antal . .	Oltárcz	Zala
260.	Pritz Géza . . .	Ujbánya	Bars
261.	Nyika Lukács . . .	Kristyor	Bihar
262.	Andruska Ferencz .	Csiffár	Bars
263.	Fekete András . .	Sz. Bagos	Szilágy
264.	Linkes Győző . . .	Besnyő	Pest
265.	Németh István . .	Nagy-Várad	Bihar
266.	Zsebő Sándor . . .	Bátaszék	Tolna
267.	Argyelán Mitru . .	Görbed	Bihar

Hasznos tudnivalók

A gyümölcsfák trágyázása.

A gyümölcsfák őszi és téli ápolásának egyik legfontosabbja azok trágyázása. A trágyázást többféleképpen végezhetjük s legalkalmasabb az istálló-, a keverék-, árnyékszék-trágya, továbbá a trágyalé. Ezenfelül műtrágyákat is szoktak alkalmazni, de minthogy ez költségesebb és csak nagyobb területű gyümölcsösöknél fizeti ki magát, e helyen csak az előbb említettekről akarok egy-két szót mondani.

Az istállótrágya akkor jó gyümölcsfák alá, ha teljesen érett. Ezt is úgy, mint a keverék- és árnyékszéktrágyát a fák aljának megmunkálása előtt az egész korona alatt elhintjük s nyomban aláássuk. Hóra is megtehetjük ezt, amikor is az olvadó hó a trágyát kimosva, azt a földbe a gyökerekhez viszi. A trágyalevet szintén legjobb a hóra önteni, egy közep nagyságu termőfára 2—3 öntözőkannányit adva. A komposztba 2—3 ujjnyira kell elhinteni a földön, míg az érett istálló-

trágyából annyit hintsünk el, amennyi a földet épen ellepi. Az árnyékszéktrágyából aránylag kevesebb is elég, föltéve, hogy az az árnyékszékéből való kikerülése után egy évig földdel kezeltetett, amikor egy ujjnyi vastagon elszórni elegendő. Hogy a fákat hány évenként trágyázzuk meg, azt fánk növekedése és évi terméshozamuk mutatják meg. Minél gyengébbek a fák és minél többet teremnek, annál gyakrabban kell trágyáznunk; ez különben függ a trágyaanyagoktól, mert míg a komposzt hatása csak rövid ideig tart, addig a jól kezelt istállótrágya, kivált szarvasmarháié, 3 évre is elegendő; függ továbbá a talaj fizikai tulajdonságaitól is, mert a homokban, melynek trágyaemésztő tulajdonsága igen nagy, gyakrabban és egyszerre kevesebbet kell trágyáznunk, mint agyagosabb földeken.

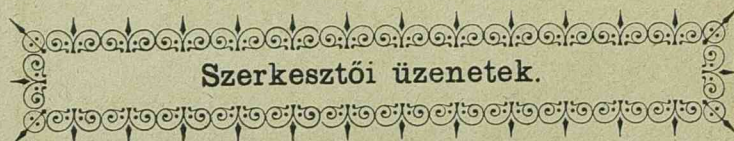
Csontmagu gyümölcsfáink és a dió az istállótrágyát nem kedvelik, miért ezek trágyázására legjobb a komposztot vagy a fahamut használni.

Hogy a gyümölcsfák trágyázása szintoly fontos, mint bármely más kulturnövényé, az magától értetődik. A gyümölcsfa is veszt erejéből az által, hogy gyümölcsöt érlel, talaja pedig, a melyből a terméshez szükséges táperőt kell, hogy kivonja, gyöngül. Ezért annak trágyázása egyrészt a fa növekedése, másrészt terméshozama és ezzel hasznunk fokozására okvetlen szükséges.

Különfelek.

Az állatok világa. Brehm Alfréd világhírű munkájának magyar fordításából most jelent meg a 11-ik füzet, mely a denevérekkel foglalkozik bőven s ez érdekes bórszárnyu állatokat az ugynevezett vampirokkal együtt szép képekben is bemutatja. Ugyane füzetben kezdődik a ragadozók s köztük első sorban a macskafélék ismertetése. A sort megnyitja a tigris. A Légrády testvérek kiadásában megjelenő nagybecsű munka (mely összesen 1800 képet, 180 fekete és 100 színes műmellékletet fog hozni, füzetenként 80 fillérjével kapható minden könyvkereskedésben; előfizetni Légrády testvéreknél lehet (Budapest, V. Váci körút 78) negyedévre (12 füzet) 9 korona 60 fillérrel.

Szerkesztői üzenetek.

Udvardy Ferencz urnak, Göde-Mesterháza, A zseb-naptár árába 3 k. 35 fi. beérkezett, az ajánlott küldés azonban 45 fillért tett, így tehát kérünk majd alkalmilag az előfizetéssel együtt 10 fillért pótolni. **Vécsey Lajos** urnak. Fries. A zseb-naptár ajánlott postai díjára kérünk majd pótlólag 45 fillért küldeni. A lapokat elejétől küldtük. **Burza Antal** urnak. Tarnovicza. Tudakozódásunkra még válasz nem érkezett. Legjobb, ha válaszszaal ellátott levelező lapon kérdést intéz az illető helyen. **Darvas János** urnak. K.-Monostor. Előző számaink teljesen elfogytak s így a beajánlott új hívünknek csak f. hó elejétől küldhetjük. **Jánosi Sándor** urnak. A.-Bajom 4 k. beérkezett.

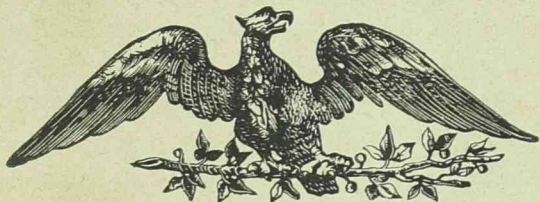
Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Az állat-praeeparatumok teljesen molymentesek.

Állatok minden fajainak kitömésére vállalkozik

KATONA MIHÁLY

BUDAPEST, József-körut 13.

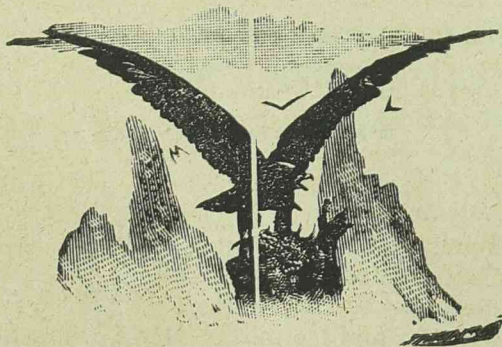
Emlősök és madarak természetűen a legújabb módszerrel (modellirozással) készítettnek: szebben, jobban, olcsóbban, min bármely hasonló intézetben.

Az állatok kitömése nagyság szerint kerül:

EMLŐSÖK:		MADARAK:	
Egérnagysága	0.80—1 frt.	Pintynagysága	0.80—1 frt.
Menyét	2 "	Galamb	2 "
Nyest	5 "	Erdei bagoly	3 "
Róka	9 "	Nagy suholy (Uhu)	6 "
Vaddisznófej	15—20 "	Sas (nagy)	12 "
Szarvasfej	35—40 "	Keselyű	12 "
Siketfajdkakas dűrgő helyzetben	agon faldiszul		10 "
Nyir	" " " " " "	erdő részletet utánzó álv.	7 "
Siketfajd fej és fark faragott tablettán			5 "
Nyir	" " " " " "		4 "

Az intézetben készülnek mindenféle vadászati trophéák, kisebb, nagyobb biológiai csoportok, függő vadak, emlős fejek: művészileg faragott tablettákon, mint szobadiszek, madarak mint faldiszek, emlősbőrök tepicheknek természetűen utánzott fejekkel. Őz, szarvas agancsok mondirozása tablettákra, levetett agancsok koponyautánzatokra helyezése és minden egyéb praeparatori munkák művészi és gondos kivitele jutányosan számíttatik.

Az intézet kitömése célra frissen lőtt ritkább állatokat minden időben vásárol: sasfajokat, fajdkakasokat, uhu és tuzokokat. Medvét és medve bocsot, hiuzt, vadmacskát, vidrát, farkast. E fajok élve is szállíthatók, a legmagasabb árakkal lesznek fizetve.

Dr. Lendl Adolf
világhírű

zoológiai laboratoriuma elvállal szárnyasokat és szőrmés vadat kitömésre.

Jutányos árak, kitűnő munka, művészies kivitel.

BUDAPEST, II, Donáti u. 7.

A természet } állattani, vadászati és halászati
és Halászat } képes folyóirat. Egy évre 6 kor.
Megjelenik havonként kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A radnóthi r. k. közalapítványi uradalomban a Méltóságos igazgatótanács 2319—1900 számú rendelete

alapján f. évi április 1-én- elfoglalandó főerdőőri állásra

Javadalmazás: 480 korona készpénz fizetés, 4 mm. tiszta búza, 8 mm. elegy búza, 10 mm. tengeri, 8 szekér ágtüzifa, 1 drb. tehéntartás, természetbeni lakás és 200□-öl konyhakert járandóság.

Csak vizsgázott erdőőrök pályázhatnak kik közül a már szolgálatban álló, gyakorlati ismeretekkel bíró egyének előnyben részesülnek. A kinevezendő főerdőőr szükség esetében a mezőgazdasági munkálatok körül is felhasználandó lesz és az erdészeti anyagszámadást vezetni köteles.

Sajátkezüleg irt (képesítő oklevéllel, keresztlevéllel, egészségi, — erkölcsi és szolgálati bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok f. évi február hó végeig alulírott intézőséghez nyújtandók be.

Radnóth 1901 január hó 30-án.

Uradalmi intézőség.

ERDÉSZETI MAGVAK!

Magyar Fenyőmag Pergető Intézet

és erdészeti magkereskedés

FARAGÓ BÉLA, Zala-Egerszegen.

Minden kiállításon kitüntetve; legújabb Párisban ezüst éremmel.

Ajánl mindennemű hazai és külföldi szavatolt legmagasabb csiraképességű

ERDÉSZETI MAGVAKAT,

kocsányos és kocsánytalan tölgyfakot.

Arjegyék és számos erdészeti hatóság elismerő nyilatkozatának gyűjteménye kívánatra bérmentve küldetik.

ERDÉSZETI MAGVAK!

Első rangu egyenruházati intézet

BLUM és TÁRSA

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltóságu Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsátása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönb felszerelési cikkek szállítására

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb meglegedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legújabb francia és angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk.

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megteveszteti óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyújthatnának. Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságu Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája
Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálók és azok a megrendelés napján eszközöltetnek.

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB és LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. és KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS
FELTALÁLÓJA A REMONTOIR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRÁK, ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
KÉSZPENZÉRT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE

JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEJYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN és BÉRMENTVE

Fontos téli idényre!

TÉLI
halina (Filcz) csizmák
(saját gyártmány)

erősek, meleget tartók, csinos kiállításban; 4 évig is viselhetők; jóságért és tartósságért kezességet vállalok.

Ara: 8 kor. 40 fil.

Megrendelésnél pontos mérték beküldését kérem

Lengyel Albert,
erdőőr.

Alsó-Rákos, Nagy-Küküllő megye.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.